

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Diff. 1. Quid sit Distinctio apud alios inter Relationem Prædicamentalem &
Transcendentalem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

DIVIDITUR. III. Relatio. In Mutuam & non mutuam. Mutua relatio est, quando utrumque extremum, respectivum est realiter, adinvicem; & ita Pater Filium, Filius Patrem respicit. Non mutua relatio est, quando ex una tantum parte, correspondet relatio realis. Sic v.g. non est mutua relatio inter Scientiam, & Ens rationis. Relativa mutua, subdividuntur in Relativa Disquarantiae, quæ non habent æqualem comparisonem, atque appellationem, ut Pater, Filius. Relativa autem Equiparantiae sunt, quæ sunt relati-va æqualis comparisonis, quali comparatione referuntur duo similia.

DIVIDITUR. IV. Relatio à Scot. in 4. dist. 17. q. 1. in Relationem Extrinsecus advenientem, & Intrinsecus advenientem. Relatio Intrinsecus adveniens, est, quæ posito fundamento & Terminò, illico necessariò confurgit, & talis est relatio similitudinis. Relatio extrinsecus adveniens est, quæ non necessariò confurgit, sed desideratur aliquid ut pullulet relatio, & ita v.g. posito agente, & posito passò, nondum est actio, quam ille vult, esse extrinsecus advenientem relationem, sed erit ubi adfuerit debita applicatio passì, & agentis. Posteriora 6. Prædicamenta voluit esse Scotus Relationes extrinsecus advenientes. Relatio autem Intrinsecus adveniens, constituit per Scotum prædicamentum Relationis.

Contra hanc divisionem est, ex Suar. Tum quia sunt aliquæ relationes; extrinsecus advenientes, quæ tamen non sunt ex illorum numero, sex Prædicamentorum, & ita Unio est per illum Relatio extrinsecus adveniens, & tamen non nisi ad formæ prædicamentum revocatur. Tum quia Propinquitatis relatio, inter Petrum & Paulum, est relatio Prædicamentalis, consequenter per Scotum intrinsecè adveniens; & tamen non hoc ipso, quia Petrus & Paulus ponuntur in rerum natura, sunt sibi propinqui. Tum quia ex eodem Suar. & Arr. quando dicit Scotus esse aliquas relationes, quæ posito fundamento & terminò non necessariò resultant, suntque extrinsecè advenientes, vel loquitur de fundamento remoto, vel de fundamento proximo, si de fundamento remoto, hoc est accepto non cum ratione fundandi, hoc ipso omnes relationes erunt extrinsecus advenientes, omnes enim sine ratione fundandi esse non possunt. Et certè sicut potest esse hic ignis & hic ignis, sine eo, quòd unus causet alium; ita potest esse hic paries, & hic paries sine eo, quòd sint similes, si absit ratio fundandi, si verò loquitur de fundamento proximo, accepto scilicet cum ratione fundandi, nullæ erunt relationes extrinsecus adve-

nientes, impossibile enim est esse hunc, & hunc ignem, in circumstantia rationis fundandi, quin ignis producat, dicat relationem ad ignem productam.

DIVIDITUR V. Relatio in Transcendentalem, & Prædicamentalem. de qua sit.

DIFFICULTAS I.

Quæ sit Distinctio apud alios inter Relationem Prædicamentalem & Transcendentalem.

EXPLICATUR I. Aliqui apud Suar. d. 47. s. 4. n. 2. distinctionem inter Relationem Prædicamentalem, & Transcendentalem ex parte termini ponunt, quod scilicet Transcendentalis, non requirat actu existentem Terminum, sed possit ad possibilem tantum terminari, scilicet relatio Prædicamentalis.

Hæc explicatio.

NON SATISFACIT. Quia ut ait Suar. dantur aliqui respectus Transcendentales, qui esse non possunt sine terminò actuali, & ita Modi, qualis est apud Modalistas Unio, actio, &c. sunt tales, qui sine terminò actuali esse non possunt, & tamen dicunt ad Terminum Relationem transcendentalem. Deinde ut ait Ovied, mala erit hæc consequentia; Hæc relatio non potest existere sine terminò, Ergo est Prædicamentalis, erit inquam mala, quia dantur relationes Transcendentales, quæ non possunt sine Terminò actuali existere. Ex quo colliges, non omni relationi Transcendentali, convenire hoc, quod possit esse sine terminò. Bona verò erit hæc consequentia. Hæc relatio existit sine terminò. Ergo est Transcendentalis.

RESPONDEBIS. Ex conceptu communi Relatio Transcendentalis non exigit terminum actualem, quantumvis aliqua specialis Relatio Transcendentalis hoc exigit.

CONTRA. Ergo non ostendis regulam unde in particulari dignosci debeat, quod hæc Relatio sit transcendentalis, sicut si posset aliquis Leo in particulari esse hinnitivus, quamvis ratio communis Leonis, non exigit rationem hinnitivi, non ostenderes indicium, unde colligi debeat, quod hoc in particulari animal, sit Leo, & non equus; cum & equo huic in particulari, & huic in particulari Leoni, hinnire conveniret.

EXPLICANT II. Aliqui cum Hurt. Arr. Ovied. Distinctionem inter Transcendentalem & Prædicamentalem Relationem ex parte Fundamenti, ut illa scilicet Relatio sit Transcendentalis quæ adæquatè & essentialiter identificatur fundamento, unde etiam provenit, ut sine illa nec esse, nec concipi possit, qualis

† O o 2

est

est relatio Creaturæ ad DEUM, unionis ad extrema. Prædicamentalis verò est illa, quæ subiecto merè accidit, & ab eo separari potest, ut Paternitas ab Adamo. Idem in re aliis verbis tradit Oviedo, eò, quod relatio Transcendentalis adæquatè identificetur subiecto; Prædicamentalis autem inadæquatè distinguatur, eò, quod componatur ex termino.

Hæc explicatio.

NON SATISFACIT. Tum quia supponit, quod relatio Prædicamentalis, idque Metaphysicè spectata (nam de tali hic quæritur) componatur Termino, tanquam parte. Tum quia Relatio ista Prædicamentalis, vel accidit accepto fundamento in circumstantia termini, & rationis fundandi posito, & sic falsum est, relationem separari, à fundamento ita sumpto, imò si impossibile est esse relationem & non dicere esse ad, ita impossibile erit accipi ita fundamentum, & non dicere, Esse ad, cum esse Ad, sit ipsum ita acceptum fundamentum, si autem accidit Relatio Prædicamentalis fundamento, extra circumstantias Termini, & Rationis fundandi, posito, Ergo etiam Relatio Transcendentalis, erit Relatio Prædicamentalis, nam etiam Relatio Transcendentalis, si terminum, quem respicit non habeat, & rationem fundandi, certo Relatio Transcendentalis non erit. Tum quia Relatio diversitatis, quam dicit Creator ad actualement Creaturam, est Relatio Prædicamentalis, & tamen essentialiter identificatur fundamento, nec potest unquam abesse à Creatura & DEO, Ergo relatio Transcendentalis, non est sola talis, quæ nunquam possit abesse à fundamento.

EXPLICANT III. Aliqui discrimen, inter Relationem Prædicamentalem, & Transcendentalem, quod Transcendentalis sit, cuius ratio fundandi, est intrinseca subiecto, in quo est, in Prædicamentali autem ratio fundandi, est extrinseca subiecto.

Hæc explicatio.

NON SATISFACIT. Tum quia Petrus & Paulus, referuntur ad se in ratione similis actu in natura humana, & quidem referuntur relatione Prædicamentali, & tamen ratio fundandi hanc relationem, est intrinseca subiecto, ipsa scilicet convenientia in ipsa natura humana. Tum quia vel ista ratio fundandi, est extrinseca subiecto, in circumstantia requisitorum posita, vel extra circumstantias requisitorum; si extra circumstantias, etiam erit extrinseca ratio fundandi, in relatione Transcendentali, siquidem etiam hæc, si requisita tollantur, esse non potest; si verò sumatur ratio fundandi in circumstantia

requisitorum, non videtur illi fore extrinseca, jam enim hoc ipso subiectum erit simile, simili autem esse simile, non est extrinsecum, sicut nec accidenti esse accidens, est extrinsecum. Tum quia. Si in prædicamentali relatione ratio fundandi, est extrinseca subiecto, ideo videretur esse extrinseca, quia deberet esse distincta entitative, hoc autem de omnibus relationibus Prædicamentibus falsum est, quia ex probabili sententia termini quantitatis, non sunt superadditi realiter, & tamen etiam sunt ratio fundandi relationem in quantitate, è contra unio, Materie unitæ, est ratio superaddita extrinseca, hoc est entitative in multorum sententia distincta, & tamen saltem ipsa unio, refertur ad unibilia relatione transcendentali, quantumvis sit quid extrinsecum unibilibus hoc est ab illis distinctum quid.

EXPLICANT IV. Scotistæ; Quod relatio Prædicamentalis, in solo prædicamento ad aliquid contineatur, vagetur autem per plura prædicamenta, relatio Transcendentalis.

Hæc explicatio.

NON SATISFACIT. Tum quia Relatio hæc in particulari hominis ad Deum, est relatio Transcendentalis, & tamen hæc numero relatio, non vagatur per plura prædicamenta. Tum quia non satis explicari potest, quid sit istud vagari Relationem Transcendentalem cum etiam Prædicamentalem, & Substantiæ, & Quantitati, & Qualitati, & reliquis prædicamentis competat. Tum quia ut ait quidam accidens vagatur per novem prædicamenta, Accidens autem Quarti modi non vagatur, & tamen non dicitur Accidens non esse Transcendentale, aut unum esse Transcendentale, aliud Prædicamentale, ergo etiam & relatio ex eo, quia vagatur per plura prædicamenta non debet dici Transcendentalis.

EXPLICANT. Alii cum Thomistis præcipuè cum Cajet. in op. de Ente & essent. c. 7. 9. 15. cum Suar. & aliis. Quod relatio Prædicamentalis respiciat aliud ut purum terminum, relatio autem Transcendentalis non respiciat ut purum terminum. Idem hac phrasia alii explicant, quod relatio Transcendentalis non importet formalem rationem essendi ad aliud, sicut prædicamentalis, sed rationem formalem essendi ab alio, ex quo aliud &c.

Hæc explicatio.

NON SATISFACIT I. Tum quia vi huius explicationis sequitur, nullam esse relationem quæ non sit Transcendentalis, quia nulla erit, quæ respiciat purè terminum, quod probatur. Quando cognitio respicit suum Objectum non respicit illud ut purum terminum, quia respicit ut cognitum & ta-

& tamen respicit Transcendentaliter, ideo item Unio hypostatica transcendentaliter respicit verbum, non ut purum terminum quia respicit ut unitum. Ergo & relatio convenientiæ in albedine, non respicit, parietem ut purè terminum, sed respicit ut habentem aliam albedinem. Tum quia si respicere aliud ut Subiectum, Objectum, Efficiens, Finem &c. facit, non respicere ut purè terminum; quare, respicere ut participans aliam albedinem, non facit, ut non dicatur respici pure terminus. Tum quia simile non respicit terminum æqualem, sed tantum similem, nec æquale respicit similem terminum sed æqualem, si autem purum terminum respiceret, & æqualitas, & similitudo, non esset ratio, cur æquale, non respiceret, eundem terminum, cum simili. Tum quia si relationes in particulari, respiciunt purum terminum, Ergo omnes eundem terminum habent, sicut quando parietem hunc qui est in Schola, respiciunt omnes alii parietes, in quantum habet etiam v.g. albedinem, censetur habere omnes illi parietes, eundem terminum. Tum quia si relatio transcendentalis, per doctrinam oppositorum non distinguitur per fundamentum non purum, per rationem fundandi non puram, ergo nec distinguitur, per terminum non purum.

NON SATISFACIT. II. Quia non obstat, quominus similitudo, dicatur respicere purum terminum quamvis respiciat illum habentem, talem Qualitatem. Ergo etiam non obstat, quominus Creatura respiciat Deum ut purum terminum, licet eum respiciat ut principium effectivum, præcipue, cum possit dari Relatio Prædicamentalis, generantis, & geniti, actus producentis, & actus producti, quæ relatio importat respicientiam ad principium effectivum.

NON SATISFACIT. III. Ideo Relatio Prædicamentalis, v.g. Relatio similitudinis respicit purè terminum quia non ex eo quod respiciat illum, est similis; sed etiam Creatura, quando respicit Deum ut principium effectivum, non ex eo præcisè, quia illum respicit, est Deus Creaturæ principium effectivum neque enim ex eo quia Deum Creatura respicit, Deus est omnipotens. Ergo Creatura ad Deum refertur ut ad purum terminum.

DIFFICULTAS II.

Assignatur hoc distinctivum.

RELATIO TRANSCENDENTALIS, PER HOC CONDISTINGUITUR À PRÆDICAMENTALI, quod Relatio Transcendentalis sit rebus essentialis, & ita, innescitur rebus, ut si res conceptu adæquato de-

beat concipi, non possit unquam concipi sine illa, & ita, si homo conceptu adæquato concipi debet, non potest concipi sine esse Creaturæ; unio item sine ordine ad unibilia, & ipsa relatio quæ talis, sine ordine ad terminum; Et quia Essentiæ rerum sunt indivisibiles, nec potest illarum una pars poni, alia non, hinc jam relatio Transcendentalis à Prædicamentali, per hoc distinguitur à posteriori, quia posito subiecto, vel extremo transcendentaliter referibili, hoc ipso quia illud ponitur, impedibiliter etiam à DEO, debet habere Terminum, seu aliud extremum, ad quod exigit terminari, debetque eo ipso habere, proportionatam rationem fundandi. Cæterum subiectum relationis Prædicamentalis, non est tale, ut sit illis, essentialis relatio, nec ex eo quia ponitur, subiectum illius relationis hoc ipso, & illius relatio ponitur; errè enim, potest esse paries albus, & non ex eo statim dicere Relationem similitudinis; nec exigitur, ut quia ipsum subiectum ponitur, ponatur & extremum quod terminet Relationem ejusdem subiecti.

Dixi. Non Relationem Transcendentalem, sed illius subiectum esse tale, ut posito illo, necessarium sit respondere, & terminum & rationem fundandi; quia nulla esset distinctio à relatione Prædicamentali, nam & illa si ponitur, necessario fundandi ratio, & terminus ponitur, quod etiam urgebatur supra contra Explicationem tertiam.

Dixi. Quod eo ipso, quia ponitur subiectum Relationis Transcendentalis, poni debeat terminus, sed non intelligendo per ly poni, quod scilicet existere debeat terminus, quia Relatio Transcendentalis, etiam ad terminum possibilem potest referri. Sed per ly poni, intelligitur, quod hoc ipso quia ponitur subiectum Relationis, non careat termino proportionato, & sic v.g. posita Omnipotentia Divina, hoc ipso est relatio ad Creaturas exigens possibilitatem illarum tanquam terminum, posita scientiâ respondere illi debet scibile, non dico actu existens, sed saltem possibiliter, consequenter etiam agnosco scientiam ad scibile referri relatione Transcendentali, licet sciens referatur ad scibile relatione Prædicamentali eò quod possit esse subiectum hujus relationis, & non esse sciens.

Dixi. Quod Relatio Transcendentalis à Prædicamentali non penes rationem fundandi intrinsicam distinguatur, sed penes impedibilem positionem omnium requisitorum, posito quod ponatur subiectum relationis Transcendentalis, ita ut si inter duos parietes, similitudo esset relatio transcendentalis, hoc ipso, quia unus paries qui est subiectum relationis ponitur, deberet poni & alius, quod